

УДК 338.5:339.172

ОПЦІОННІ УГОДИ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ

Козлов В.В., магістрант

*(Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка)*

Продовженням процесу еволюції біржового товару стали опціони, які передбачають торгівлю не реальним товаром чи ф'ючерсним контрактом, а тільки правом купити чи продати певну кількість форвардних або ф'ючерсних контрактів упродовж певного терміну в майбутньому за ціною, встановленою на момент придбання опціону. Таким чином, об'єктом опціонної угоди стає зобов'язання відступу прав на майбутнє передання прав і обов'язків щодо біржового товару або контракту на його поставку.

Придбавши опціон, його покупець дістає право, але не обов'язок, купити або продати ф'ючерсний контракт за спеціальною ціною в будь-який час упродовж строку дії цього опціону.

Більшість опціонів припиняють дію в зазначений час упродовж місяця, що передує даті настання ліквідації ф'ючерсного контракту.

Ціна опціону, так звана опціонна премія складається в процесі біржового торгу в біржовій ямі за умов ринкової конкуренції. Опціонна премія – сума грошей, яку сплачує покупець опціону продавцю за право гарантії, що діє в опціоні.

Ціна, за якою утримувач опціону на купівлю (або продаж) може використати своє право купити (або продати) відповідний ф'ючерсний контракт, називається базисною, або ціною виконання.

Економічний механізм опціонних угод передбачає знання цін на певний товар у минулому і дає змогу прогнозувати й визначати ціни на майбутнє.

На міжнародних товарних біржах укладають угоди на реальний товар, ф'ючерсні (термінові) угоди, угоди зі страхування (хеджування) та опціонні контракти.

На товарних біржах України укладають угоди з реальним товаром із негайною поставкою (на умові спот) і з поставкою в зазначені терміни в майбутньому (за умови форвард). У 2007 році на умовах спотових угод було укладено 94,2 % всіх угод на біржах України, на умовах форвардних угод лише 3,1 % усіх угод, переважно це купівля-продаж сільськогосподарської продукції. Торгівля ф'ючерсними контрактами й опціонами перебуває на стадії впровадження.

Список літератури

1. Гниляк В.О. Строкові угоди в удосконаленні біржового товарного ринку / В.О. Гниляк // Науковий вісник НАУ. – К., 2004. – Вип. 76. – С. 299–302.
2. Солодкий М. Біржа як фактор розвитку. З історії питання / М. Солодкий, В. Гниляк, О. Тодоров // Агро Перспектива. - 2010. - № 7. - С. 30-31.